

Kegyelmes katasztrófa

(Ézagh tanverse)

Szörnyű álmom volt! A katasztrófát
elvitte a víz. Földrengés. Tűz. Aszály.
Mint jó termést — úgy vitte el.
S én — pontosan emlékezem — sírtam.
Vitakoztam a tűzzel, vízzel,
aszályokkal és földrengéssel:
a katasztrófát hova sodorták?
Hogy él ezután világ, ország?
A katasztrófa munkát végez —
mások helyett. Láttad azt a csúnya házat,
mit vér emelt és vert alázat,
mely ráadásul két hét múlva
magától összeomlott volna?
Am építészt megmentette
a pörtől — s ezt teszi mióta! —
egy-egy kegyelmes katasztrófa.
A katasztrófa ingyen szanal:
olcsójános, hisz ez a dolga.
A katasztrófa erő, érték:
ha nem jönne — mennyi munka volna!
Az érték véletlene s a véletlenek
értéke benne
megtanít minket türelemre,
becsülni tüzek, vizek árját,
mely az újrakezdés boldogságát
hozza.
A „tisztá táblát” sose szanalják!
S ha nem dolgozik ember-kézzel,
ne csodáld: önműködő gép ez.
Értéke nemcsak úgy nő,
hogy sok benne a munka,
vagy ritka, tehát
fáradni kell soká, míg birtokunkba
jut, hanem:
értéke annál magasabb lesz
minél több munkát kínál újra.
Ahogy a híres „bűvös kocka”
játék-értéke azzal is nő,
hogy megdolgoztat,
nem oldhatod meg egyből.

*A katasztrófa személytelen.
Nem ácsingózik érdekekre.
Demokrata: nincsen kivétel!
S díjainkért sose buzgó.
Vállainkról leveszi bizton
a rusnya felelősség terhét.
A kár okán bűnbakot keresni
magunk közül ugyan minek még?
A katasztrófa irgalmas hozzánk:
a bajért ne gyűlöljük egymást.
Nóhet az egység szíveinkben,
s a nemes egymásra utaltság
gondolata is kicsírázik.
A katasztrófa nem ösmer fajt,
gondot, hitet és anyanyelvet,
államformát, eszmét... s nem irgalmaz
sem a káosznak, sem a rendnek.
S bár Negatív Csodának tartják,
ki nem jutalmaz — büntetőnek,
mégis elkél minden jövőnek
— honnantól már, meddig s mióta? —
egy-egy pompás, időzített
és lokalizált katasztrófa.*

*És mégis: mégse!
Ennyi szépség, igaz jóság
hiába került terítékre —
versemnek bőség-asztalára.
Gondolj az árukapcsolásra!
A katasztrófa
minden időnk
legnagyobb árukapcsolója.
Nem nagyliku — likatlan rosta.
Viszi a jót, viszi a rosszat.
Nemcsak a kontárok bálványát —
szent szobrokat tör darabokra.
Midőn mulandón elsőhajlik
ajakam végső „meghalok”-ja,
nemcsak lelkem irigy képe, ám
elpusztul orcám nyájas holdja.*

*Ezért mondom hát testvéreim:
minden halál itt —
katasztrófa.*

Történelem-pedagógiai lecke fiúknak s leányoknak

(Ady után: szöveg-helyzet
vagy helyzet-szöveg.)

TEXTUS (a „szöveg” szót ugyanis már legalább a kereszténység kezdete óta feltalálták):

NÉMELY FIATALOK MAGÁT AZ IFJÚSÁGOT TÉVESZTIK ÖSSZE A TISZTA KÖZERKÖLCCSEL. E TÉVEDÉS SÚLYOS, KINEK SEM IDEJE, SEM ALKALMA, KEDVE, TEHETSÉGE, SZÜKSÉGE, DE MÉG BÁTORSÁGA SINCS A LOPÁSRA — HOGYAN IS JELENTHETNÉ KI ÉRVÉNYESEN ÉS HIHETŐN, HOGY NEM „TOLVAJTERMÉSZETŰ”? A TISZTA KÖZERKÖLCS CSAKIS PRÓBATÉTELEK S NEM SZÜLETTSÉG ÁLTAL IGAZOLHATÓ.

PRÉDIKÁCIÓ:

*Ó hányszor lettem Legenda,
holott csak élnem kellett volna.
S hányszor lehettem volna Legenda —
csak éppen halnom kellett volna.
Így most már mondhatom:
apák s anyák sokszor kihívott,
okkal s oktanul kihívott
büntudata kényesre hízlalja
az ifjú hiúságot. Finnyásságuk azonban
egoista tüntetés. Új Szibariszt gyakran építenek!
No persze lator apának még lehet
szent gyermeke. Tökfejűnek lángelméjű is.
Dogmatikusnak anarchista — pláne.
Gyermekeinkben majd testet ölt
a jóvátétel igaztalansága, sőt
képtelen világa. Önrehabilitációnk
nevetségessé lesz fiainkban és leányainkban!
Ezért hát némely fiuk, leányok azt mondom
Tinéktek:
belőletek még lehet akár bérgyilkos is,
ám beszámítván múlt nehéz időket: én — nem voltam!*

ÁMEN-rész:

*JELSZÓ TEHÁT:
Te még lehetsz —
Én —
nem voltam!*

Gyümölcsök békéje

Csendélet: vérerezet — barackkal.

Őszibarack — vérerezettel.

*Kiskatonám, ne fagyasszon
hamar tél!*

*Bombázó mozsár
szilvamagod ne törje,
katonakisasszony!*

Naspolyád ízét ne fulassza a füst.

*Gránát-tölcsér aljába
nyelved ne furódjék.*

Ne kívánd ennyire e földet!

Ne fertőzd vérét, hogyha anyád.

Ne halj meg!

SZIKSZAI KÁROLY

Életfogytiglan

*Már emlékké vált ez a perc is és sűrűsödik a homály
mellemről leszakadnak éveim apró harangokként
zúgnak Szibériáig és a látnok befogja szemét
kedvesem hova vigyelek innét lesoványodva pénztelenül
magamba rejtve arcodat hova vigyelek
amikor már nem ígérünk egymásnak semmit
amikor már nincs mit befejezni
és mégis a remény a „talán” romantikájában fölizzik még
ez a délután zsarátnok egykori tűz a délutánban
fölteszem a lemezt tudom van még egy kis időnk
hát használjuk ki égessük emlékké ezeket a perceket is
rakjunk máglyát életünk leghosszabb részéből
még ha oly rövid volt is akár egy könyv mit
elolvasni elég egyszer hogy életünk részévé váljon
égessük el életünk leghosszabb részét
hogy veled maradhassak máshol
ahol nem hullik nap óra perc nem hullik belénk az idő
ahol nem kell arcunk elé emelni kezünket mert
nincs mit szégyellnünk abban a világban*

embertelen emberek hosszú lámpasorok